

SŁOWO

PRENUMERATA miesięczna z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową mk. 3000000 zagranicą 4000000. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 80.259. Cena pojedynczego N-ru 150000 mr.

Wilno, Sobota 12-go stycznia 1924 r.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

CENA OGŁOSZEŃ Wiersz milimetro wy je noszpaltowy na str. 2-aj i 3-aj 140000 marek, za tekstem 60000 marek Najmniejsze ogłoszenie 400000 m. p Każda nowa podwyżka taryfy obo wiązuje przyjęte ogłoszenie od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. W nr. świątecznych o 25 proc. drożej.

Ratujmy sieroty od głodu i chłodu 13-go stycznia 24 r. w niedzielę k w e s t a na „Dom Serca Jezusowego“.

Aljans francusko-czeski.

Już podczas bytności swojej w Paryżu, w połowie października r. ub. toastując na wystawnym obiedzie u prezydenta Milleranda, dał prezydent Massaryk upust wspomnieniom historycznym łączącym Czechy i Francję, poczynawszy od bohater-skiej śmierci czeskiego króla Jana IV-go na polu chwały pod Crécy w 1346-tym aż do dyplomatycznej współpracy obu rządów podczas konferencji pokojowej roku 1919-go. Poczem dodał te słowa: „Francja może liczyć na nas w doli i niedoli!“

Z tego oświadczenia wyprowadzają publicyści francuscy genezę obecnie dokonanego aljansu francusko-czeskiego.

Główne linje tego aljansu są już dość wyraźne, tembardziej, że rząd francuski najmniej nie czynił tajemnicy z wejścia z rządem czeskim w bardzo ścisłe „porozumienie“. Już „Temps“ z 27 grudnia domagał się zakomunikowania tekstu umowy przynajmniej Polsce i Belgji. Niezawodnie też umowa będzie zarejestrowana w Lidze Narodów.

Cóż za cele wspólne połączyły Francję z Czechami?

Po pierwsze chodzi o utrzymanie w Europie obecnego stanu rzeczy, czy, jeśli kto woli, nowego układu stosunków, *de maintenir le statut nouveau de l'Europe*, jakby należało wyrazić się... np. w nocy dyplomatycznej. Chodzi o nienaruszalność traktatów zawartych w Wersalu, w Saint-Germain, w Trianon, a nawet w Neuilly, aezkolwiek ten ostatni traktat nie dotyczył stanu posiadania ani Francji ani Czech.

Powtórnie, oba kraje pragną wspólnymi siłami utrzymać w Europie — pokój. Po trzecie, mają wspólnie stać na

straży wszelkich układów międzynarodowych.

Oba wreszcie kraje mają wspólnie przykładać ręki do ekonomicznego podźwignięcia się Europy, ponieważ zarówno Francja jak Czechy nie zaznają pomysłności i stałego dobrobytu inaczej, jak tylko w Europie ekonomicznie — zrównoważonej.

Są to — prawdę rzekłszy — pragnienia i dążenia chyba wszystkich dzie w Europie państw i narodów... może nawet nie wyłączwszy Rosji Sowieckiej.

Lecz w aljansie specjalnym francusko-czeskim są specjalne — odcienie.

Francja i Czechy zobowiązały się wchodząc w pakt z sobą, wzajemnie siebie popierać w sprawie niedopuszczenia za żadne skarby, na tron cesarski lub tylko królewsko-pruski, Hohenzollernów.

Mają następnie wspólnymi siłami strzedz jak żrenicy oka: niepedległości, samodzielności i suwerenności Austrii. Znaczyć ma innemi słowy: nie dopuścić za nic w świecie do połączenia się Austrii z Niemcami.

Co do Węgier, to oba sprzymierzone kraje będą też wspólnie pilnowały, aby żaden tam Habsburg nie sprobował osiąść na tronie. To wykluczone.

Oczywiście przewidziana jest wspólna akcja Francji i Czech w każdej innej, co ważniejszej, sprawie wszech-europejskiej.

Kenwencji militarnej nie zawarto. Ustalono tylko stały kontakt obu sztabów generalnych, francuskiego i czeskiego.

Sąd rozjemczy ma rozstrzygać wszelkie ewentualne nieporozumienia francusko-czeskie. Jacc.

Konferencja w Belgradzie.

O Polsce.

BELGRAD. 11. I. (AW). Zainteresowanie konferencją w stolicy ogromne. Przybyli liczni korespondenci pism zagranicznych. Z powodu śnieżycy rumuński Minister Spraw Zagranicznych p. Duka przybył dopiero w piątek. Benesz oświadczył, że na konferencji będzie mowa o Polsce, i zaprzeczył pogłosce o zaproponowaniu Francji sojuszu ze wszystkimi państwami Małej Ententy. „Novosti“ donoszą, że rozpatrywana będzie sprawa wejścia Polski do Małej Ententy. Motywuje się to interesami ekonomicznymi, wolnym tranzytem towarowym i wzmocnieniem wspólnej akcji na konferencjach międzynarodowych. Pismo wyraża jednak powątpiewanie czy układ taki dojdzie do skutku.

Stosunek do Rosji.

BIAŁOGRÓD. 11. I. (PAT). Benesz i Ninczicz odbyli naradę, dotyczącą specjalnie Czechosłowacji i Jugosławji. Następnie Benesz odbył ważną naradę z Pasiczem w sprawie stosunku do Sowieców, przewidując możliwość ustalenia wspólnej linii postępowania w porozumieniu z wielkimi mocarstwami.

Ninczicz złożył przedstawicielom prasy oświadczenie, podkreślając, że najważniejszym punktem programu konferencji jest sprawa kontroli pożyczki węgierskiej. W powyższej sprawie Mała Ententa domaga się ścisłych gwarancji. Z pośredni poglądów Małej Ententy poglądy w kwestji rosyjskiej są podzie-

lone. Podczas gdy Rumunja uważa za wskazane odnowienie stosunków dyplomatycznych i handlowych z Rosją, rząd jugosłowiański stoi na stanowisku, że Mała Ententa ma prowadzić w stosunku do Rosji politykę Francji i Stanów Zjednoczonych.

Rozpoczęcie obrad.

BIAŁOGRÓD. 11. I. (PAT). O posiedzeniu konferencji dn. 10 stycznia b. r. podano następujący komunikat:

Dziś o godz. 5 min. 30 popołudniu zebrał się przedstawiciele ministerów spraw zagranicznych państw Małej Ententy w budynku Prezydium Rady Ministrów pod przewodnictwem prezesa Rady ministrów Pasicza.

Jak wszystkie dotychczasowe konferencje Małej Ententy, były te dzisiejsze pierwsze narady konferencji poświęcone międzynarodowemu położeniu politycznemu.

Pasicz i ministrowie Laesicz, Duca i Benesz skonstatowali przy wymianie zdań zupełną zgodność zapatrywań. Mała Ententa pragnie utrzymania pokoju, pragnie również w dalszym ciągu utrzymania stosunków przyjaznych i współpracy ze wszystkimi sprzymierzeńcami, a więcej niż kiedykolwiek wobec teraźniejszego położenia europejskiego jest ona zdecydowana poprzeć polityczny kierunek zdążający do utrzymania traktatów i konsolidacji pokojowej.

Na jutrzejszem posiedzeniu przedpołudniowym będą rozpatrywane poszczególne kwestje interesujące te trzy państwa, jak również ma się odbyć dyskusja nad ogólnem położeniem.

I-szy Oddział Miejski Wileńskiego Prywatnego Banku Handlowego

UL. WIELKA 24, tel. 7-37.

przypomina Sz. Klientelli, iż nadal

przyjmuje wkładki na rachunki bieżące i lokaty terminowe

W ZŁOTYCH POLSKICH

według kursu dnia franka złotego,

czem daje możność uchronienia oszczędności od deprecjacji.

Prócz tego bank załatwia wszelkie operacje w zakres bankowości wchozące.

Od Wydawnictwa

Niniejszem podaje się do wiadomości, że prenumeratę Słowa można skutecznie za pośrednictwem firm wymienionych niżej:

1. W. Borkowski Skład materiałów piśmiennych. ul. Mickiewicza 5.
2. Gebethner i Wolff i S-ka Księgarnia ul. Mickiewicza.
3. T. Jankowska i Syn Zamkowa ul. Skład materiałów piśmiennych.
4. Księgarnia Stow. Naucz. Polsk, Królewska 1.
5. Lektor Księgarnia Mickiewicza 4.
6. W. Makowski Księgarnia Świętojerska 29.
7. W. Mikulski Księgarnia ul. Wileńska 25.
8. J. Zawadzki Księgarnia ul. Wielka.

Administracja „Słowa“

SEJM I RZĄD.

Uchwalenie pełnomocnictw przez Senat.

WARSZAWA. 11. I. (AW). Na piątkowym posiedzeniu Senatu uchwalono ustawę o pełnomocnictwach 64 głosami przeciwko 5 głosom mniejszości narodowościowych. 7 kartek zwrócono białych.

Komisarz Rzplitej w Gdańsku.

WARSZAWA. 11. I. (AW). Dzienniki podają, że generalnym Komisarzem Rzeczypospolitej w Gdańsku ma być mianowany b. podsekretarz Stanu w Msz. p. Henryk Strassburger.

Program konferencji bałtyckiej.

HELSINGFORS. 11. I. (PAT). Minister Vennola udzielił szwajcarskiej prasie informacji o programie projektowanej konferencji państw bałtyckich w Warszawie. Oświadczył, że można sądzić z doświadczenia, że konferencja pomimo skromnie zakreślonego programu nie-

wątpliwie go rozszerzy. Prasa, podając to oświadczenie, podkreśla znaczenie konferencji warszawskiej ze względu na wspólność interesów państw, biorących w niej udział. Dzienniki solidaryzują z poglądem Vennola, że podobne konferencje odbywać się winny w określonych i stałych terminach.

Nowy rząd w Gdańsku.

GDANSK, 2 I. (PAT). Wczoraj późnym wieczorem doszło do porozumienia w sprawie utworzenia nowego rządu, opartego na Partji Narodowo-Niemieckiej, Centrum oraz Niemiecko-Gdańskiej Partji Ludowej. Rząd tych stronictw jest wyraźnie mniejszościowy, gdyż na 120 posłów posiada tylko 55 głosów.

GDANSK, 2 I. (PAT). Dziś odbyło się uroczyste otwarcie nowowybranego sejmu. Posiedzenie zagał członek Frakcji Polskiej Panecki, jako najstarszy wiekiem, i wygłosił przemówienie dając wyraz nadziei, że stosunki między Gdańskiem a Rzeczypospolitą Polską są w nowym okresie i że będą rozwijać się bez tarć i swobodnie.

Z Warszawy.

(Od własnego korespondenta telefonem).

Nominacja p. Strassburgera na Komisarza Generalnego Rzeczypospolitej w Gdańsku będzie podpisana w tych dniach.

Członek Misji Angielskiej Nisson w najbliższym czasie wyjeżdża do Anglii, skąd wraca razem z Youngiem.

Wczoraj w Min. Skarbu odbyła się konferencja rzeczoznawców i przedstawicieli stronictw parlamentarnych. Stwierdzono, że ze względu na zbliżający się termin oprowadzenia deficytu należy przyspieszyć otwarcie Banku Emisyjnego. Premier Grabski przyjął dzisiaj min. Sosnkowskiego, z którym omawiał sprawę personalji w wojsku, i Moskałewskiego, z którym omawiał plany oszczędnościowe.

Leon Radziejowski w Rzeczypospolitej występuje z projektem utworzenia podsekretariatu stanu dla spraw kresowych.

Zmarł poseł sejmowy Kryński, członek Związku Lud.-Nar.

— Śmierć od zaccadzenia. Dn. 10 b. m. Józef Nowicki (Waresawski zauf. 13) po powrocie z pracy do mieszkania został leżący obok pieca swoją żoną Aleksandrą nieżywą. Wezwany lekarz pogotowia skonstatował śmierć od zaccadzenia.

— IV Targ Poznański. Urząd Targów Poznańskich komunikuje, że pierwsze wiadomości o Czwartym Targu Poznańskim rozpowszechniane zagranicą obudziły niezmiernie zainteresowanie nim.

ZE ŚWIATA.

— Orkan nad Atlantykiem. Orkan szalejący od kilku dni zalał ogromnymi falami zatokę Biskajską. Miasto Biarritz poniosło wielkie uszkodzenia.

— Frank francuski stracił jedną czwartą swej wartości. Za jednego dolara płacono już pod koniec roku ubiegłego powyżej 20 franków.

— Omawiając w obszernym artykule tę sprawę, wskazuje „Temps“ na doskonały stan finansów francuskich oraz na dobrebył ekonomiczny w kraju.

— Prześladowanie duchownych. Dekret sowiecki z r. 1918-go przewiduje wybieranie kapłanów (wszelkiego wyznania) przez parafjan.

— Specjalny korespondent moskiewski dziennika „Temps“ donosi, że dlatego dekret rzezony jeszcze nie wszedł w życie w Rosji, ponieważ rząd sowiecki wciąż leczy na to, że uda mu się zawrzeć konkordat z Watykanem.

pełnomocnik rządu sowieckiego p. Jordanskij. Czyczerin oświadczył korespondentowi: „Niestety, Watykan nie okazuje chęci dojścia z rządem rosyjskim do porozumienia. Rząd rosyjski był przygotowany na ogłoszenie cyrkularza, ułatwiającego katolikom zadość czynienie potrzeb duchowych. W razie dalszego trwania Watykanu na stanowisku dotychczasowym, będziemy zmuszeni zastosować do katolików nasz dekret odnoszący się do wszystkich katolików“.

— Sensacyjny proces w Konstantynopolu. Proces o zdradę główną, wytoczony trzem dziennikarzom tureckim: Hussein-Jahid-Bayowi z „Tanina“, Ahmedowi Dzewdatowi z „Ikdamu“ i Velidowi Beyowi z „Teohidtefkaru“, zakończył się uwolnieniem oskarżonych.

— Wyrok uwalniający wywołał radose demonstracje tłumu, który całował ręce i twarze oskarżonych. Przedmiotem owacy był zwłaszcza Hussein Jahid-Studenci uniwersytetu powitali go entu, zjastycznie przed gmachem dawnego parlamentu, w którym toczył się proces.

— Uroczystości watykańskie. Papież Pius XI odbył swój trzeci publiczny konsystorz, na którym poświęcił dwóch nowych kardynałów, monsignorów Lucidi i Galli. W uroczystości wzięła udział kilkusetosobna publiczność, wśród nich liczni amerykanie.

Ojciec Święty, jakkolwiek wygląda silnie i zdrowo, cerę miał blejszą, niż poprzednio, w głosie i ruchach widoczne było pewne zmęczenie. W kołach watykańskich utrzymują, że Papieżowi, który lubił dużo ruchu i powietrza, dokucza zamknięcie się w Pałacu Watykańskim.

Rysy jego, pełne szlachetności, nabrały pewnej zagadkowej nieruchomości, silnie uderzającej tych, którzy z czasów jego nuncjatury w Warszawie pamiętają żywość i ruchliwość fizjonomji monsignora Ratti.

ŻYCIE EKONOMICZNE.

— (1) O eksport drzewa z Wileńszczyzny. Wskutek waloryzacji taryfy kolejowej eksportu towarów leśnych z miejscowości oddalonych od Gdańska stał się zupełnie niemożliwym.

— Wexle w złotych polskich. W Min. Skarbu rozpatrywana jest sprawa wystawiania wexli w złotych polskich, płatnych według giełdowego kursu franka.

— Zapotrzebowanie gotówki. Donoszą z Łodzi: Po zlikwidowaniu zatargu w przemyśle włókienniczym i przyznaniu robotnikom 62 proc. podwyżki nastąpiło olbrzymie zapotrzebowanie marek polskich.

— O ochronę waluty francuskiej. Wiedeń 9 I. Pisma tutejsze donoszą z Paryża, że rząd francuski podjął energiczną akcję w celu zwalczania spekulacji dewizowej. Onegdaj przyaresztowano na giełdzie 3 cudzoziemców, którzy starali się obniżyć kurs franka.

WARSZAWSKA GIEŁDA

Table with exchange rates for Delary, Belgja, Paryż, Frank złoty.

Redaktor Stanisław Mackiewicz

Ważne dla hurtowników EMALJI! Dostarczamy jako najtańsze źródło zakupu wagonowo bezpośrednio z huty w mniejszych partjach ze składów naszych w Warszawie (Wł. Malkowski i S-ka, Sienkiewicza 1) na warunkach najkorzystniejszych wszelkiego rodzaju naczyń emaljowanych wyrobu największej emaljarni górnośląskiej. Zapytania upraszamy bezpośrednio do f-y FRANKOWSKI i WYSOCKI Sp. z ogr. odp. Katowice, ul. Młyńska 7, skrzynka pocztowa 432

Redakcja „Słowa“ poleca ofiarności publicznej osobę z inteligencji z trojgiem dziełi. repatrjantkę z bolszewji pozostającą bez żadnych środków do życia w położeniu rozpaczliwym. Ofiary składać prosimy do Administracji „SŁOWA“ pod literami A.B.

Poszukuje przedstawicielstwa wyjącznie sprzedaży lub komisowego składu fabryki papieru, tektury, tapet i kolorowych papierów, oraz szpagatu, duża przedwojenna Hurtownia Papieru w Warszawie, Łaskawe oferty składać pod „WANTAD“ do Biura Metzla, Warszawa, Marszałkowska 130.

Młyn ANGLO-CANADIAN Industrial Limited Jener, Repre. ent. A. G. de Sharbinin Wilno, ul. W. Stefanańska 29. Produkuje intensywnie jak poprzednio mąkę i absolutnie nie jest uszkodzony od powstałego w tym że gmachu pożaru

BIURO LEŚNE I PARCELACYJNE J. Łastowski B. Świętorzecki Wilno, ul. Mickiewicza, (Śto Jerska) Nr. 42 m.5. Informacje od g. 9-10 i 5-6 w. Szacowania, urządzenia leśne, parcelacje majątków ziemsk. wszelkie roboty miern.: Sporządz., kopjowanie planów i inne.

DOM HANDLOWY „KARSAKOSOW“ w WILNIE, przy ul. Sądowej 6. Hurtowa sprzedaż mąki pszennej i żytniej ORAZ śledzi Przybył wagon ryżu oraz NADESZDŁE TRANSPORT Prawdziwej mąki rosyjskiej z Ekaterynostawa firmy młyna Br. Szafryn, gatunków: Krupczatka, 1/2 i 1/4 najlepszej jakości po cenach tanich.

Zarząd rocznych wieczorowych kursów dla biuralistów

niniejszem zawiadamia, iż z powodu leznego napływu słuchaczy na powyższe kursa w styczniu r. b. zostanie utworzony nowy równoległy kurs roczny. Zapisy przyjmuje Sekretariat Kursów w lokalu SZKOŁY PIANIŃA na MASZYŃACH przy ulicy Mickiewicza 22 5 o g. 2 3 i pół. Kursy mają na celu danie specjalnego wykształcenia, aby słuchacze i słuchaczki po ukończeniu takowych mogli pracować w instytucjach Państwowych i Handlowych zarówno w działach BUDOWNICTWA jak i BUCHALTERJI.

Pianino lub fortepian chcę kupić, pośredników wynagrodzę. Szpitalna 7 (obok Zawalnej) wł. dom.

Sprzedają się banki amerykańskie Ogląd. Wileńska Nr. 44-a O warunkach dowiedz się ul. Żelgowskiego 1-16 u p. Zimmermana.

Udzielam lekcji oraz przygotowuję w zakrestie + kl. gmnaz. Garbarska 11-2

Akuszerka z Warszawy udziela porad, Przyjmuje, od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewicza 40-6.

Poszukuję 2-ch pokoi umeblow. z kuchnią ew. wspólną-śródmieście czynsz franki szwajc. Zgłoszenia Delegatura Rządu pokój Nr. 39 dla T. H.

Osoba średn. lat poszu kuje posady gospodyn. Zgłasza się na wyjazd. Oferty do biura ogłoszeń S. Juliana Niemiecka 4 dla M. L.

Sanie eleganckie petersburskie sprzedam na wyplatę. Mickiewicza 62 m. 3.

Kobieta Lekarz D-r Szwarc Zeldowicz Choroby kobiece, weneryczne i moczop. Przyjm 12-5 ul. Ad. Mickiewicza 24.

Poszukuje nauczycielki języka francuskiego Oferty składać do adm. Słowa pod Nr. 100.

D-r Czesław Konieczny choroby zębów. Chirurgja jamy ustnej, sztyczne zęby. Mickiewicza 11 (gdzie kino) od 10 do 12 1/2 i do 4-6 1/2

Rutynowany nanczyciel przygotowuje do wszystkich klas szół średnich. Mickiewicza 19 27

Manicurzystka ekodzi po domach, wykonuje manicur. Ceny przystępne. Skopówka 5 9

Rozsprzedaję 2 stoly, paki, plite kuch., balony, butelki, terpentynę, montarz, wosk etc. Pierom. Słomienska 5 (od g.9 od 12-eg)

Oddaje się w dzierżawę młyn walcowy przy nim gonciarka i plita okrągła Położony 4 kilometry od stacji kolejowej 45 kilometrów od Wilna. Wiadomość: ul. Dąbrowskiego Nr 7 mieszk. 8 od 5-7

Saneczki parokonne mogą być jednokonne. Dubeltówka kaliber 20 do sprzedania Kalwaryjska 4 skład drzewa.

Zgubiono książk. wojsk. wyd. przez P. K. U. Wilno na im. Wojciecha Lubingiera Unleważ. się.

Zgub. tymczas. zaświadez. demobil. na im. Jabłońskiego Bronistawa zam. wieś Wleżyszki. Unleważnia się.

Zgubiono książk. wojsk. wyd. przez P. K. U. Wilno na im. Antoniego Stankiewicza. Unleważ. się.